

CYNGOR SIR YNYS MÔN <u>Templed Adroddiad Sgriwtini</u>	
Pwyllgor:	Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio
Dyddiad:	6 Chwefror, 2024
Pwnc:	Panel Sgriwtini Addysg
Pwrpas yr Adroddiad:	Diweddariad ar gynnydd gwaith y Panel Sgriwtini Addysg
Cadeirydd Sgriwtini:	Cyng Dylan Rees
Aelod(au) Portfolio:	Cyng Dafydd Roberts, Deilydd Portfolio Addysg a'r Gymraeg
Pennaeth Gwasanaeth:	Marc Berw Hughes, Cyfarwyddwr Addysg, Sgiliau a Phobl Ifanc
Awdur yr Adroddiad:	Anwen Davies, Rheolwr Sgriwtini
Rhif Ffôn:	07971167198
E-bost:	AnwenDavies@ynysmon.llyw.cymru
Aelodau Lleol:	Amherthnasol

1 – Argymhelliad/Argymhellion

Gofynnir i'r Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio nodi'r:

A1 Cynnydd dros y cyfnod diwethaf gyda gwaith y Panel Sgriwtini Addysg

2 – Cyswllt efo Cynllun y Cyngor / Blaenoriaethau Corfforaethol Eraill

Cyswllt uniongyrchol â Chynllun y Cyngor: 2023-2028.

Mae addysg yn un o'n 6 amcan strategol allweddol (Cynllun y Cyngor: 2023-2028) sef – sicrhau darpariaeth addysg effeithiol ar gyfer heddiw a chenedlaethau'r dyfodol. Ystyrir rôl allweddol gan yr Aelodau Etholedig wrth wireddu'r amcan hon drwy graffu a ddal i gyfrif.

Mae gwaith y Panel Sgriwtini Addysg yn cyfrannu at yr amcan yma.

3 – Egwyddorion fel canllaw ar gyfer Sgriwtini

Er mwyn cynorthwyo Aelodau wrth graffu ar y pwnc:-

3.1 Yr effaith y mae'r eitem yn ei chael ar unigolion a chymunedau [ffocws ar y cwsmer/dinesydd]

3.2 Edrych ar effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd unrhyw newid arfaethedig – yn ariannol ac o ran ansawdd [ffocws ar werth]

3.3 Edrych ar unrhyw risgiau [ffocws ar risg]

3.4 Sgriwtini'n cymryd rôl rheoli perfformiad neu sicrhau ansawdd [ffocws ar berfformiad ac ansawdd]

3.5 Edrych ar gynlluniau a chynigion o safbwynt:

- Hirdymor
- Atal
- Integreiddio
- Cydweithio
- Cynnwys

[ffocws ar lesiant]

3.6 Effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei gael ar:

- y grwpiau a warchodir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010
- y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol yn eu bywydau (wrth wneud penderfyniadau strategol)
- y cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg

[ffocws ar gydraddoldeb a'r Gymraeg]

4 - Cwestiynau Sgrwtini Allweddol

Ar gais y Panel:

1. I ba raddau mae'r Pwyllgor Sgrwtini yn fodlon â chyfeiriad gwaith y Panel?
2. Pa awgrymiadau sydd gan y Pwyllgor i gryfhau ymhellach ar waith y Panel?
3. Pa feysydd eraill y mae angen i'r Panel eu craffu?

5 – Cefndir / Cyd-destun**1. CYD-DESTUN**

1.1 Bydd Aelodau'n ymwybodol o gyfraniad y panelau sgrwtini at drefniadau llywodraethiant y Cyngor:

- Panel Sgrwtini Gwasanaethau Cymdeithasol
- Panel Sgrwtini Cyllid
- **Panel Sgrwtini Addysg.**

1.2 Trefniadau Llywodraethiant y Panel

Gwelwyd y Pwyllgor Sgrwtini¹ yn cadarnhau cylch gorchwyl y Panel mewn ffordd sy'n creu'r amodau ar gyfer cwmpas ehangach i'w waith gyda'r manteision allweddol canlynol:

- i. Datblygu model o graffu mewn Addysg sy'n canolbwyntio ar grŵp llai o Aelodau yn cydweithio ar themâu penodol er mwyn galluogi Aelodau i gymryd mwy o ran, datblygu lefel o arbenigedd pwnc ac annog presenoldeb da a gwaith tîm
- ii. Cryfhau gallu Aelodau i herio perfformiad ymhellach drwy wella ansawdd eu gwybodaeth gyffredinol a'u dealltwriaeth parthed data perfformiad ysgolion
- iii. Fforwm i drafod gwybodaeth am risgiau Gwasanaeth fel sail i flaen raglen waith y Pwyllgor Sgrwtini Partneriaeth ac Adfywio
- iv. Fforwm i ddatblygu grŵp o Aelodau gyda'r arbenigedd a pherchnogaeth i arwain trafodaethau ar faterion Addysg yn y Pwyllgor Sgrwtini Partneriaeth ac Adfywio.

Bydd yr Aelodau'n ymwybodol o'r trefniadau llywodraethu cadarn sydd mewn lle fel sylfaen i waith y Panel² a bwriedir parhau i gynnal cyfarfodydd misol o'r Panel i'r dyfodol. Hefyd, rhoddwyd trefniadau mewn lle i adrodd gynnydd yn rheolaidd i'r Pwyllgor Sgrwtini Partneriaeth ac Adfywio gan y Cyng. Gwilym Owen Jones, cadeirydd y Panel. Mae aelodaeth y Panel ynghlwm (**Atodiad 1**).

2. FFOCWS GWAITH Y PANEL SGRWTINI ADDYSG

Dyma drydydd adroddiad cynnydd y Panel Sgrwtini Addysg sy'n cwmpasu'r cyfnod Medi, 2023 – Ionawr, 2024.

Cynhaliwyd 4 cyfarfod o'r Panel³ yn ystod y cyfnod hwn a rhoddwyd ystyriaeth i'r materion canlynol:

¹ Pwyllgor Sgrwtini Partneriaeth ac Adfywio, 21 Mehefin, 2022

² Cyfarfod o'r Pwyllgor Sgrwtini Partneriaeth ac Adfywio a gynhaliwyd ar 20 Ebrill a 27 Mehefin 2017

³ Panel Sgrwtini Addysg a gynhaliwyd ar 05/09/23, 19/10/23, 23/11/23, 25/01/24

2.1 Model Cydweithio Integredig

Yng nghyfarfod mis Hydref⁴, cafwyd sesiwn ddatblygu ar ffurf gweithdy i drafod y cynnydd wnaed wrth ddatblygu model cydweithio integredig lleol ar gyfer Ynys Môn (Plant mewn Gofal) gan ffocysu ar yr agweddau canlynol:

- Amcanion allweddol yn sylfaen i'n trefniadau lleol → model integredig, Ysgol Rithiol, pwyslais ar lwyddiannau ac effaith
- Dull integredig yn ganolog – ymyrraeth gynnar, adnoddau, data a deilliannau, hyfforddiant, ehangu mesurau maes o law
- Dull ysgol gyfan yn cwmpasu llesiant dysgwyr, strategaethau wedi'u targedu a strategaethau ymatebol
- Ynys sy'n Wybodus o Drawma – meddylfryd dim drws anghywir; gweithio ar draws y Gwasanaeth Addysg a'r Gwasanaethau Plant a Theuluoedd; lens trawma; cefnogi dysgwyr ehangach.

Allbynnau:

- i. Dealltwriaeth o oblygiadau a gofynion y model cydweithio integredig ar draws ffiniau dau Wasanaeth (Addysg / Plant a Theuluoedd)
- ii. Adnabod yr arferion da ar waith yn lleol

2.2 Llesiant / Iechyd Meddwl / Diogelu

Edrychwyd mewn manylder ar y fframwaith iechyd meddwl a llesiant (NYTH) a sut mae'r Gwasanaeth yn sicrhau bod plant a phobl ifanc Ynys Môn yn ddiogel⁵.

Nodwyd: prif amcan ydy sefydlu "system gyfan" i ddatblygu gwasanaethau iechyd a llesiant meddwl ar gyfer babanod, plant, pobl ifanc, rhieni, gofawyr a'u teuluoedd ehangach. Yr elfennau canlynol yn allweddol i'r fframwaith:

- rôl gan bawb i chwarae
- strwythur tîm yn ei le i gefnogi a datblygu cymunedau diogel a chefnogol
- arloesi drwy gyd-gynhyrchu'n elfen allweddol yn ein trefniadau
- dim drws anghywir.

Cyflwynwyd manylion astudiaeth achos arfer dda drwy lens un ysgol Uwchradd ar yr Ynys a hynny fel dull o arddangos egwyddorion y fframwaith ar waith.

Allbynnau:

- i. Derbyn sicrwydd bod trefniadau cadarn mewn lle yn lleol i ddiogelu plant a phobl ifanc Ynys Môn drwy sicrhau "system gyfan" i ddatblygu gwasanaethau iechyd a llesiant meddwl
- ii. Tynnu sylw at yr arfer dda ar waith yn lleol
- iii. Dealltwriaeth o'r cynnydd lleol wrth wireddu ein hamcan o Ynys sy'n Wybodus o Drawma.

2.3 Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad

Ym mis Ionawr⁶, derbyniodd y Panel adroddiad cynnydd cynhwysfawr ar y ffrydiau gwaith mewn lle i ymateb i anghenion y ddeddfwriaeth Anghenion Dysgu

⁴ Cyfarfod o'r Panel Sgrïwtini Addysg a gynhaliwyd ar 19 Hydref, 2023

⁵ Cyfarfod o'r Panel Sgrïwtini Addysg a gynhaliwyd ar 23 Tachwedd, 2023

⁶ Cyfarfod o'r Panel Sgrïwtini Addysg a gynhaliwyd ar 25 Ionawr, 2024

Ychwanegol. Diweddariad hefyd ar y systemau a phrosesau Cynhwysiad ar waith ar draws yr Ynys.

Allbynnau:

- i. Derbyn sicrwydd ynghylch ymateb yr Awdurdod i ofynion y ddeddfwriaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol
- ii. Derbyn y data diweddaraf ar bresenoldeb, gwaharddiadau a dad-gofrestru ysgolion yr Awdurdod a rôl y tîm arbenigol wrth gefnogi ysgolion unigol yr Ynys
- iii. Parhau i fonitro datblygiadau yn y meysydd anghenion dysgu ychwanegol a chynhwysiad.

2.4 Ysgolion mewn Categori, Dilyniant Estyn neu'n Derbyn Cefnogaeth Ychwanegol

Gwelwyd y Panel hefyd yn adolygu ysgolion y Sir mewn categori, dilyniant Estyn neu'n derbyn cefnogaeth ychwanegol yn rheolaidd dros y cyfnod diwethaf⁷ a hynny er mwyn craffu ar y trefniadau gwella ar waith mewn ysgolion penodol.

Allbynnau:

- i. Derbyn y wybodaeth ddiweddaraf am safonau mewn ysgolion ar Ynys Môn
- ii. Derbyn sicrwydd bod mesurau gwella mewn lle a chefnogaeth briodol ar gael ar gyfer ysgolion sy'n peri consyrn
- iii. Trefniadau dal i gyfrif a chraffu cadarn yn sail i waith y Panel Sgrwtini Addysg.

2.5 Rhaglen waith y Panel Sgrwtini am y cyfnod Mai 2023 → Ebrill, 2024

Cafwyd adolygiad o'r blaen raglen waith ymhob cyfarfod o'r Panel gyda'r amcan o sicrhau rhaglen waith gadarn i gefnogi cyfraniad y Panel at drefniadau llywodraethiant y Cyngor. Nodwyd y byddai cyfarfod nesaf y Panel Sgrwtini⁸ yn canolbwyntio ar y materion canlynol:

- i. Llais y Dysgwr - sut mae sicrhau llais y dysgwr ar draws yr Ynys. Astudiaethau achos lefel ysgol, clwstwr ac Awdurdod Lleol. Cyfle i drafod gyda phobl ifanc yr Ynys
- ii. Cwricwlwm i Gymru – mesur cynnydd lleol ar wireddu'r Cwricwlwm Newydd. Ffocws penodol ar y Sectorau Cynradd ac Uwchradd a datblygiadau yn y cyfnod pontio
- iii. Cysgodi gweithgareddau Addysg – diweddariad a derbyn adborth gan aelodau'r Panel
- iv. Blaen raglen waith – adolygiad.

6. MATERION I'W UWCHGYFEIRIO I'R RHIANT BWYLLGOR EI YSTYRIED

Dim mater i'w uwchgyfeirio gan y Panel.

⁷ Cyfarfodydd o'r Panel Sgrwtini Addysg ar 19 Hydref, 2023 a 25 Ionawr, 2024

⁸ Panel Sgrwtini Addysg, 22 Chwefror, 2024

6 – Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb [gan gynnwys effeithiau ar yr Iaith Gymraeg]
6.1 Yr effeithiau posibl ar y grwpiau a warchodir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010
Ddim yn berthnasol
6.2 Yr effeithiau posibl ar y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol yn eu bywydau (penderfyniadau strategol)
Ddim yn berthnasol
6.3 Yr effeithiau posibl ar y cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg
Ddim yn berthnasol
7 – Goblygiadau Ariannol
Ddim yn berthnasol

8 – Atodiadau
Aelodaeth y Panel Sgrwtini Addysg (Atodiad 1)

9 - Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach os gwelwch yn dda):
Anwen Davies, Rheolwr Sgrwtini, Cyngor Sir Ynys Môn, Swyddfeydd y Cyngor, Llangedfni. LL77 7TW

Cyng. Gwilym Owen Jones
Cadeirydd y Panel Sgrwtini Addysg
Dyddiad: 25/01/2024

(diwyg. 29/01/2024)

AELODAETH Y PANEL SGRIWTINI ADDYSG

Aelod	Pwyllgor Sgriwtini
Cyng Gwilym Owen Jones (Cadair)	Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio
Cyng Margaret M Roberts (Is-gadair)	
Cyng Non Dafydd	
Derek Owen	
Cyng Arfon Wyn	Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol
Cyng Dyfed Wyn Jones	
Cyng Alwen Watkin	
Cyng Keith Roberts	